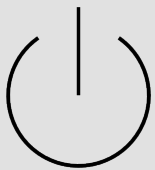
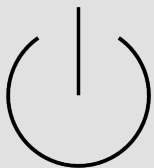

TOERMALIJN

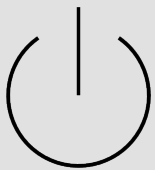
GEDICHTEN + HAIBUNS

- 13 Onzeker
- 14 Wanneer
- 15 Mist
- 16 Gesloten Afdeling
- 17 Oh!
- 18 Plank
- 19 Onheilsbericht
- 20 Huilen
- 21 Sjanetje
- 22 Dwalen door de kliniek
- 23 Vele kleuren grijs
- 24 Vuurwerkspoor
- 25 De lange warme zomer
- 26 Brandend talud
- 27 Kist met ijs
- 29 Domburg
- 30 Achter de vitrage
- 31 Haibun 1
- 32 Haibun 2
- 33 Haibun 3
- 34 Haibun 4
- 35 Haibun 5
- 36 Haibun 6
- 37 Haibun 7
- 38 Haibun 8
- 39 Haibun 9
- 40 Haibun 10
- 41 Zwarte molensteen

TOERMALIJN

ELLE WERNERS

RECENSIE van MARIJKE van der HOEK:

Toermalijn, de prikkelende titel van deze dichtbundel nodigt uit tot verdieping. Toermalijn is een aardende en reinigende steen, een krachtige beschermer tegen negatieve energie. Toermalijn helpt om de negatieve energie om te zetten in positieve, het brengt je in balans.

Deze poëziebundel had geen passender titel kunnen dragen.

... er wervelen gouden blaadjes over de zwarte molensteen...

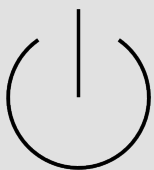
Wat een helder beeld met een zware, diepere betekenis. De voorafgaande gedichten dragen al die 'molensteen' vanwege de soms zwarte inhoud.

Maar er blijft hoop,

"... we blijven hopen dat Onze Lieve Vrouw van Den Bosch over ons zal waken..." Dit proza-achtige gedicht wordt gevolgd door een haiku:

*"... hier was het
hier heb ik het gezien
eindelijk..."*

Opmerkelijk is dat de gedichten vrij van vorm zijn of als haibuns samen met de vader van Elle Werners zijn geschreven. Zij las het in zijn bewaard gebleven dagboekje, dat hij tijdens de oorlog heeft geschreven.

Haibuns zijn korte verhaaltjes in de Japanse dichtkunst waarin proza en poëzie vermengd zijn, autobiografisch en de inhoud vormt meestal een reisverslag. In dit geval is het een reisdagboek door de tweede wereldoorlog (1943-1944) en het verblijf in een kliniek. (2022-2023).

De haiku's onder de verhaaltjes van vader Werners zijn van de hand van Elle Werners zelf.

Het is een prachtige balans tussen het werk van vader en dochter.

“... ik heb de hele nacht gewaakt en voorzichtig sloop ik door de donkere gang naar voren, naar de kelder... In de gang viel ik over een persoon... “

De fragmenten van deze gedichten van vader zijn te herkennen Het staat in het boek ‘Schemertijd’ beschreven: de ontmoeting, de impact ervan en de tolerante houding van vader Jan-Theo Werners.

Daarnaast vinden we gedichten in een vrije vorm, met mooie taal en beelden:

*“... zuster Vogel houdt de wacht
gefluisterde vragen, hinderlijke jeuk en jicht
en al wéér een nieuw gezicht...”*

Het zijn kleine doorkijkjes met een verrassend narratief.

*“... de spinnen hebben
de spleten gedicht*

